

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 6.5.2025
COM(2025) 192 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Côte d'Ivoire'i Vabariigi
vaheliste kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

29. jaanuari 2025. aasta konkurentsivõime kompassis märgiti, et EL peab „otsima uusi viise, kuidas tihendada partnerlussuhteid ja luua Euroopa ettevõtjatele eeliseid“, sealhulgas kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute kaudu¹.

Oma 18. veebruari 2021. aasta teatises kaubanduspoliitika läbivaatamise kohta² teatas komisjon, et kavatseb suurendada „[...] koostööd Aafrika partneritega, et vallandada nende majanduslik potentsiaal, edendada majanduse mitmekesistamist ja kaasavat majanduskasvu“ ning teha „[...] sellest huvitatud Aafrika ja lõunanaabrusse partneritele või piirkondadele ettepaneku uue kestliku investeerimisalgatuse kohta [...] iseseisvate investeerimislepingute vormis või olemasolevate kaubanduslepingute ajakohastamise osana“.

Euroopa Komisjon viis 18. novembril 2022 lõpule läbirääkimised Angolaga sõlmitava kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu³ üle. Kestlike investeeringute hõlbustamise leping jõustus 1. septembril 2024⁴ ja on esimene omataoline ELi leping. Komisjon uurib ka võimalust pidada kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute üle läbirääkimisi teiste huvitatud partnerriikidega, sealhulgas Côte d'Ivoire'i Vabariigiga (edaspidi „Côte d'Ivoire“).

2023. aastal oli ELi välismaiste otseinvesteeringute maht Côte d'Ivoire'is 4,3 miljardit eurot (2022. aastal 4,1 miljardit eurot). EL on sõlminud Côte d'Ivoire'iga vahepealse majanduspartnerluslepingu, mis ei sisalda siiski sätteid investeeringute hõlbustamise kohta.

Pidades silmas ELi võimalust süvendada investeerimissuhteid Côte d'Ivoire'iga, arutati Côte d'Ivoire'i ja ELi majanduspartnerluslepingu komitee 6. kohtumisel 12.–13. oktoobril 2023 Abidjanis võimalust pidada läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute üle⁵.

Järelmeetmena toimusid Côte d'Ivoire'iga tehnilised ettevalmistavad arutelud kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu ulatuse, sisu ja parameetrite üle. Pärast neid arutelusid leppisid pooled 6. märtsil 2025 kokku käivitada oma sisemenetlused, et alustada ametlikke läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu sõlmimiseks.

Selle lepinguga püütakse parandada välismaiste otseinvesteeringute ligimeelitamist, laiendamist ja säilitamist ELi ja Côte d'Ivoire'i vahel, eelkõige investeeringute hõlbustamise meetmete kaudu, nagu investeeringutega seotud meetmete läbipaistvuse ja prognoositavuse suurendamine, investeeringute autoriseerimismenetluste ühtlustamine ning avaliku ja erasektori dialoogi parandamine investorite teabekeskuste ja sidusrühmade kaasamise kaudu. Lõppeesmärk on toetada läbipaistvamat, tõhusamat ja prognoositavamat

¹ Euroopa Komisjoni teatis „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).

² Komisjoni teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_et

⁴ Vt nõukogu 4. märtsi 2024. aasta otsus (EL) 2024/829 Euroopa Liidu ja Angola Vabariigi vahelise kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L, 2024/829, 8.3.2024).

⁵ Côte d'Ivoire'i ja ELi majanduspartnerluslepingu komitee 12.–13. oktoobri 2023. aasta kohtumise järelduste kokkuvõte <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/5714c6b1-a7b9-42c7-a73a-f5e5e5fa159a/details>.

investeerimiskeskonda ja seega tõsta välismaiste otseinvesteeringute taset Côte d'Ivoire'is. Nii edendab leping kestlikku arengut, majanduskasvu ja töökohtade loomist ning tugevdab kahepoolseid investeerimissuhteid ELi ja Côte d'Ivoire'i vahel. Samuti on leping kindel platvorm Côte d'Ivoire'i majanduse mitmekesistamiseks ja selle lõimimiseks maailmamajandusse.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu eesmärgid on kooskõlas Euroopa Liidu lepinguga, milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks „*ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu*“⁶.

Samuti on selle eesmärgid kooskõlas ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV) organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepinguga, mis allkirjastati 15. novembril 2023 Samoas, eriti selle artiklitega 41 ja 42⁷.

Selle lepinguga edendatakse 29. jaanuari 2025. aasta konkurentsivõime kompassi eesmärke, nimelt vajadust, et EL „*[otsiks] uusi viise, kuidas tihendada partnerlussuhteid ja luua meie ettevõtjatele eeliseid*“, sealhulgas kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute kaudu⁸. Samuti on see jätkuks eespool nimetatud kaubanduspoliitika läbivaatamise teatisele ning 2022. aasta teatisele kaubanduse ja kestliku arengu läbivaatamise kohta⁹.

Lepingu on osa ELi igakülgsest Aafrika-strateegiast,¹⁰ mille kohaselt peaks EL töötama välja ambitsioonikama korra, et hõlbustada, meelitada ligi ja toetada investeeringuid Aafrikas. Lisaks on see kooskõlas ELi ja Aafrika Liidu ühise visiooniga aastani 2030 („A Joint Vision for 2030“),¹¹ mis võeti vastu ELi ja Aafrika Liidu kuuendal tippkohtumisel ja milles rõhutati ühist kohustust edendada vastutustundlikku, läbipaistvat, kaasavat ja reageerimisvõimelist valitsemist, võttes arvesse asjakohaseid rahvusvahelise õiguse akte, et suurendada jõupingutusi investeerimiskliima ja ettevõtluskeskkonna parandamiseks ning vastutustundlike ja kestlike Aafrika ja Euroopa investeeringute kasutuselevõtmiseks ja suurendamiseks. Lepingu eesmärgid on kooskõlas ka 2021. aasta novembris käivitatud ELi strateegiaga „Global Gateway“ ja selle esimese väljundi – Aafrika-Euroopa investeeringute paketi, milles lepitati kokku ELi ja Aafrika Liidu kuuendal tippkohtumisel ja mille eesmärk on kaasata 2027. aastaks Aafrikas 150 miljardi euro väärtuses investeeringuid 11 prioriteetses valdkonnas, mis hõlmavad muu hulgas majandusintegratsiooni, investeeringuid ja erasektori arengut. Strateegia „Global Gateway“ Aafrika-Euroopa investeeringute pakett on ELi suunav raamistik, mille eesmärk on suurendada investeeringute atraktiivsust Aafrikas, tagada soodus regulatiivne keskkond erasektori kaasamiseks ja investeeringute parim võimalik kasutamine kestliku majanduskasvu heaks.

Kavandatav kestlike investeeringute hõlbustamise leping on täielikult kooskõlas ja täiendab tulevast arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepingut, mille üle on peetud

⁶ ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8372-2023-REV-1/et/pdf>

⁸ Euroopa Komisjoni teatis „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).

⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele: „Kaubanduspartnerluste jõud: ühiselt rohelise ja õiglase majanduskasvu“ (COM(2022) 409 final).

¹⁰ 2020. aasta ühisteatis „Tervikliku Aafrika strateegia suunas“ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>

¹¹ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf

läbirääkimisi Maailma Kaubandusorganisatsioonis¹².

Lisaks on lisas esitatud läbirääkimisjuhised kooskõlas nõukogu 19. detsembri 2019. aasta otsusega (EL) 2020/13, millega muudetakse läbirääkimisjuhiseid läbirääkimiste pidamiseks majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks AKV riikide ja piirkondadega¹³.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Eesmärgid on kooskõlas muude ELi poliitikavaldkondadega, eelkõige ELi arengupoliitikaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva õigusakti õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 207 lõike 3 teise ja kolmanda lõigu ning artikli 218 lõikega 4.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kavandatavate läbirääkimiste sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga. ELi lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse. Ühine kaubanduspoliitika on Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 3 loetletud valdkonnana, mis kuulub liidu ainupädevusse. See poliitika hõlmab kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamist muu hulgas ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt.

- **Proportsionaalsus**

Komisjoni soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna rahvusvaheline leping on peamine vahend, mille abil koos rahvusvahelise õiguse subjekti, näiteks välisriigiga, võetakse vastastikusi õigusi ja kohustusi.

- **Vahendi valik**

Euroopa Liidu Nõukogu otsus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

¹² https://www.wto.org/english/tratop_e/invfac_public_e/invfac_e.htm

¹³ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta otsus (EL) 2020/13, millega muudetakse läbirääkimisjuhiseid läbirääkimiste pidamiseks majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide ja piirkondadega sel määral, mil need kuuluvad liidu pädevusse (ELT L 6, 10.1.2020, lk 101). Eelkõige on 2019. aasta läbirääkimisjuhiste punkti 6.2 esimeses lõigus sätestatud järgmine: „Investeeringud. Kooskõlas eesmärgiga „vähendada vaesust ja see lõpuks kaotada kooskõlas kestliku arengu eesmärgiga“ (ning võttes arvesse Cotonou lepingu artikleid 1, 29, 75–78 ja II lisa ning sellele järgneva lepingu (kui seda hakatakse kohaldama) asjakohaseid sätteid) lepivad lepinguosalisel kokku raamistiku loomises, mis hõlbustab, tõhustab ja stimuleerib nendevahelisi vastastikku kasulikke kestlikke investeeringuid, võttes arvesse mitmepoolseid algatusi investeeringute hõlbustamise valdkonnas. Kõnealune raamistik põhineb diskrimineerimiskeelu, avatuse, läbipaistvuse ja stabiilsuse põhimõtetel. Lepinguosalised edendavad atraktiivse ja stabiilse investeerimiskeskonna arengut, toetades investorite jaoks stabiilseid ja läbipaistvaid reegleid, ning püüavad parandada finantsalast kaasatust ja juurdepääsu rahastamisele.“

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon korraldas 2020. aasta juunist novembrini toimunud avaliku konsultatsiooni,¹⁴ et saada Euroopa Parlamendilt, liikmesriikidelt, sidusrühmadelt ja kodanikuühiskonna organisatsioonidelt teavet Euroopa Liidu kaubanduspoliitika läbivaatamise kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas tugevdada ELi kaubandus- ja investeerimissuhteid naaberriikide ja Aafrikaga.

Komisjon konsulteerib korrapäraselt sidusrühmadega, muu hulgas kaubanduslepingute eksperdirühmas¹⁵ ja kodanikuühiskonna dialoogi¹⁶ raames.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek tugineb välisekspertide teabele, mis koguti Euroopa Komisjoni tellitud ja Maailmapanga teostatud projekti tulemusel. Projekti aruande kohaselt osutasid investorid¹⁷ sellistele arengumaadesse tehtavaid investeerimisotsuseid mõjutavatele teguritele nagu läbipaistvuse ja prognoositavuse puudumine riigiasutustega suhtlemisel, seaduste ja eeskirjade ootamatu muutmine ning viivitused valitsuse lubade ja heakskiitude saamisel. Kavandatud kestlike investeeringute hõlbustamise leping hõlmabki neid valdkondi.

- **Mõju hindamine**

Kestlike investeeringute hõlbustamise lepingus sätestatud investeeringute hõlbustamise kohustused keskenduvad hea valitsemistava põhimõtete ja hea reguleerimistava kohaldamisele, sealhulgas partnerriigi investeerimisraamistiku (investeerimisalased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused) läbipaistvusele, prognoositavusele ja haldustõhususele. Nende investeeringute hõlbustamismeetmete mõju on suures osas seotud lepingu rakendamisega partnerriigi poolt ja tema investeerimiskeskonna pikaajalise paranemisega. Üldist mõju mõjutavad ka üksikud investeeringud, mida selline parandatud investeerimisraamistik võib ligi meelitada. Kestlike investeeringute hõlbustamise leping kodifitseerib ELis juba väljakujunenud tavad.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on soovitada nõukogul võtta vastu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle Côte d'Ivoire'iga. Ettepanek ei käsitle andmevahetust, protsesside automatiseerimist, digisüsteemide kasutamist ega avalike teenuste osutamist. Järelikult ei kohaldata põhimõtet „vaikimisi digitaalne“, kuna sellega ei kehtestata konkreetseid digitaalseid nõudeid.

- **Põhiõigused**

Algatus on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Algatus ei mõjuta eelarvet.

¹⁴ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_et

¹⁵ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹⁶ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹⁷ Vt Maailmapanga aruanne „Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses“, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Läbirääkimised kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle viiakse eeldatavasti lõpule 2026. aastal.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Sätete eesmärk on soovitada nõukogul võtta vastu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi ja nimetatakse ametisse liidu läbirääkija. Nõukogu võib anda läbirääkijale juhiseid.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Côte d'Ivoire'i Vabariigi vaheliste kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 207 lõike 3 teise ja kolmanda lõigu ning artikli 218 lõikega 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ning arvestades järgmist:

Tuleks alustada läbirääkimisi eesmärgiga sõlmida kestlike investeeringute hõlbustamise leping Côte d'Ivoire'i Vabariigiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile antakse luba pidada liidu nimel läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle Côte d'Ivoire'i Vabariigiga.

Artikkel 2

Läbirääkimisjuhised on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 3

Läbirääkimiste käigus konsulteeritakse [erikomiteega, mille nime lisab nõukogu].

Artikkel 4

Käesolev otsus ja selle lisa tehakse avalikuks vahetult pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*